

Lelystad, een sprong voorwaarts

mei 2018

Raadsprogramma Lelystad 2018 - 2022

1. INLEIDING EN LEESWIJZER	2
2. BESTUURLIJKE VISIE OP LELYSTAD 2018 – 2022	3
2.1 LELYSTAD NEXT LEVEL.....	3
2.2 VERHOUDING GEMEENTE EN INWONERS	4
2.3 BESTUURSFILOSOFIE EN BESTUURSTIJL	4
3. FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN	7
3.1 AFSPRAKENKADER	7
4. DE VEERTIEN THEMA'S VAN DIT RAADSPROGRAMMA	9
THEMA 1 – ENERGIETRANSITIE EN DUURZAAMHEID	9
THEMA 2 – WONEN	9
THEMA 3 – REGIONALE ECONOMIE	11
THEMA 4 - STADSHART.....	11
THEMA 5 – SOCIAAL DOMEIN.....	12
THEMA 6 – ARMOEDE EN SCHULDEN.....	14
THEMA 7 - ONDERWIJS.....	15
THEMA 8 – VERKEER EN VERVOER	16
THEMA 9 – TOERISME EN RECREATIE.....	17
THEMA 10 – GEZONDHEID EN VITALITEIT	18
THEMA 11 – SPORT EN BEWEGEN	18
THEMA 12 – KUNST EN CULTUUR	18
THEMA 13 – OMGEVINGSWET	19
THEMA 14 – OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	20
BIJLAGE 1 – FINANCIËLE DOORWERKING	21
BIJLAGE 2 – LINKS NAAR ONDERWERPEN DIE GENOEMD ZIJN	22
BIJLAGE 3 – PORTEFEUILLEVERDELING	23

1. Inleiding en leeswijzer

Met dit raadsprogramma geven de coalitiepartners VVD, InwonersPartij Lelystad, PvdA, ChristenUnie, D66 en SP aan dat de stad toe is aan een flinke sprong voorwaarts. De nieuwe gemeenteraad, met veertien politieke partijen, staat voor veel uitdagingen, maar heeft uiteindelijk één gemeenschappelijk doel: een welvarende stad waar het goed toeven is voor bewoners en waar bedrijven floreren.

Het vorige raadsprogramma had als titel 'Lelystad transformeert' en sloot aan bij de tijdgeest van dat moment. Inmiddels is Lelystad toe aan de volgende stap voor het Lelystad van morgen, vandaar de titel 'Lelystad, een sprong voorwaarts'. Een uitdaging voor het Lelystad van morgen. Dit raadsprogramma beschrijft niet alles waar de coalitie over gaat. Er is immers ook staand beleid dat onverkort wordt voortgezet, tenzij dit door omstandigheden of voortschrijdend inzicht dient te worden aangepast.

Aan de niet-coalitie partijen is in het voortraject en bij de raadsbehandeling van het raadsprogramma gelegenheid geboden om hun inbreng te leveren. Maar ook externe en interne personen zoals de burgemeester, gemeentesecretaris en belangenorganisaties zijn gehoord of hebben schriftelijke inbreng geleverd. Van deze inbreng is dankbaar gebruik gemaakt bij het opstellen van dit programma.

In dit raadsprogramma worden veertien thema's uitgelicht. Ieder thema start met een algemene inleiding, gevolgd door enkele alinea's waarin ingegaan wordt op de doelstellingen van de coalitie. Aan de hand van de in dit raadsprogramma beschreven kaders en doelstellingen worden de raad en de inwoners betrokken via losse raadsvoorstellen, informatienota's, de kadernota en de begroting. De coalitiepartners verwelkomen ook deze periode raadsinitiatieven van harte. Deze initiatieven zullen getoetst worden aan de afgesproken kaders en doelstellingen van dit raadsprogramma. Bijlage 1 bevat een indicatieve financiële doorwerking van dit raadsprogramma.

2. Bestuurlijke visie op Lelystad 2018 – 2022

'Lelystad kenmerkt zich door de centrale ligging in Nederland, direct grenzend aan het IJsselmeer en het Markermeer. In 2022 is Lelystad met al haar groen, water en ruimte een mooi en aantrekkelijk alternatief voor het drukke verstedelijkte gebied in en om Amsterdam. In het ruimtelijk-economische domein zijn veel van de bestuurlijke ambities al gerealiseerd of liggen binnen handbereik. Lelystad groeit gestaag door naar 80.000 inwoners, waarbij er verder ingezet is op een inclusieve samenleving. De stad heeft inmiddels goede verbindingen over de weg, het water en het spoor en in 2020 zijn de deuren van de luchthaven geopend. Ook zijn er allerlei ontwikkelingen in gang gezet voor het verder ontwikkelen van de Lelystadse kust'.

Lelystad is pas vijftig jaar oud en is nog lang niet af. Wij willen ons vooral richten op het toekomstperspectief van Lelystad. Er liggen genoeg kansen voor deze prachtige gemeente, die kansen gaat Lelystad de komende periode optimaal benutten. Hoe moet Lelystad zich ontwikkelen om financieel gezond en zelfstandig te zijn? En wat is nodig voor een 'sprong voorwaarts'? Vragen die beantwoord moeten worden door de veertien partijen die zijn vertegenwoordigd in de gemeenteraad. De kiezer heeft op 21 maart 2018 gesproken en het politieke landschap is weliswaar meer dan ooit versplinterd, maar dat mag niet afleiden van het gemeenschappelijke doel: een welvarend Lelystad voor iedereen. De zes partijen die de coalitie vormen, kunnen rekenen op een meerderheid in de gemeenteraad en willen met veel enthousiasme en ambitie aan de slag voor Lelystad. Datzelfde enthousiasme hopen de coalitiepartijen ook te vinden bij de niet-coalitiepartijen en zij zien uit naar een constructieve samenwerking in het belang van Lelystad. Want Lelystad maken we samen.

2.1 Lelystad Next Level

Lelystad draagt in de kern van haar ontwikkeling een sociale problematiek mee, die in de plannen op de tekentafels niet was voorzien. Ook de (te) ruime opzet van de openbare ruimte kent haar oorsprong in de ontstaansgeschiedenis van de stad. Op basis van het advies van de Interdepartementale Commissie Lelystad (ICL) is de hieruit voortvloeiende financiële problematiek onderkend en ontvangt de gemeente sinds 1987 een zogeheten ICL-bijdrage. In de afgelopen jaren is deze ICL-bijdrage geëvalueerd.

Op korte termijn volgt het besluit van de minister, waarmee duidelijk wordt in welk tempo de ICL-bijdrage wordt verminderd. Evenals het Rijk vinden de gemeente Lelystad en de provincie Flevoland het belangrijk niet alleen de problemen veroorzaakt door de ontstaansgeschiedenis van Lelystad te benadrukken, maar zich vooral te richten op het toekomstperspectief van en de kansen voor Lelystad. Lelystad maakt zich op voor een sprong naar een volgend niveau. In een gezamenlijk traject dat toepasselijk de naam 'Lelystad Next Level' heeft gekregen, werken gemeente Lelystad, provincie Flevoland en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan het bereiken van het gewenste niveau. Lelystad Next Level gaat bijdragen aan het financieel gezond en zelfstandig maken van de gemeente. De vijf tafels van dit traject (de Lelystad-tafels) sluiten naadloos aan bij de thema's zoals beschreven in dit raadsprogramma:

- Sociaal sterk
- Onderscheidend onderwijs
- Uitstekende woonmilieus
- Next level economie
- Natuur, recreatie en toerisme

Doel

Het overkoepelende doel van Lelystad Next Level is dat Lelystad zich verder ontwikkelt tot een aantrekkelijke en duurzame stad, die financieel gezond en zelfstandig is. Een stad waarin alle inwoners meedoen, het onderwijs goed is en waarin je prettig woont en werkt. Een economisch dynamische stad, waar Lelystedelingen trots op kunnen zijn.

Hoe te realiseren?

Voor Lelystad Next Level is een systeem sprong nodig. De regionaal economische kansen die er liggen moeten gepakt worden en daar waar mogelijk moet een meerwaarde worden gecreëerd. Deze meerwaarde is zodanig dat de sociaaleconomische structuur en de maatschappelijke kracht van de

inwoners erdoor zal worden versterkt. De ruimtelijke economische ontwikkelingen creëren een meerwaarde, die ingezet kan worden om de maatschappelijke kracht te vergroten op het gebied van:

- Gezond en veilig opgroeien en leven;
- Meedoen naar vermogen;
- (Financiële) zelfredzaamheid;
- Arbeidsparticipatie;
- Goed onderwijs (goede kwaliteit en infrastructuur);
- Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Aanvullend op de doelstellingen van de Lelystad-tafels voegt deze coalitie in dit raadsprogramma de volgende doelstellingen toe:

- De stad duurzaam laten groeien;
- Profiteren van een uitstekend vestigings- en ondernemersklimaat.

In de komende vier jaar gaat Lelystad aan de slag met Lelystad Next Level om samen met de partners ervoor te zorgen dat heel Lelystad gaat profiteren van de kansen die er liggen. Daar wordt samen met de provincie Flevoland menskracht en middelen voor ingezet. Bovenstaande doelstellingen zijn leidend in toekomstige beleidsvoornemens. De afspraken uit dit akkoord dragen in belangrijke mate bij aan het realiseren van deze doelen.

2.2 Verhouding gemeente en inwoners

Raad en college ontwikkelen een gezamenlijke visie op participatie. De eerste stappen hiervoor zijn gezet in het rapport 'Gemeenschappelijke visie op participatie'. De mondige burger kan en wil veel zelf. De raad weegt de belangen af en besluit binnen zijn eigen bevoegdheden, door bijvoorbeeld deze raadsperiode de samenleving te betrekken bij het besluitvormingsproces. Het hoe (de vorm) staat hierbij niet vast, omdat dit afhangt van het onderwerp en het doel van de consultatie. In het bijzonder zal aandacht zijn voor het betrekken van jongeren, door middel van bijvoorbeeld een jongerenforum. Hiervoor wordt aansluiting met het onderwijs gezocht, bijvoorbeeld via de leerlingenraden.

De relatie met inwoners, bedrijven en organisaties in de stad wordt samen met hen vorm gegeven. De gemeentelijke overheid staat midden in de samenleving en brengt belangen samen. Het is hierbij gewenst dat er vanuit één centrale visie wordt gewerkt en de doorontwikkeling daarvan is een verantwoordelijkheid van het hele college. De in de afgelopen jaren uitgerolde initiatieven 'Mensen maken de buurt' en de 'Ideeënmakelaar' zijn goede voorbeelden die in de aankomende jaren worden gecontinueerd. Waar wijk- of buurtgericht gewerkt kan worden, wordt dat gedaan. In de afgelopen periode is een begrotingsexperiment in Lelystad-Haven afgesloten. De hierbij opgedane ervaringen vormen de basis voor een tweede experiment, dat onlangs is gestart.

2.3 Bestuursfilosofie en bestuursstijl

Een bestuursfilosofie geeft aan hoe de raad zijn rollen en bevoegdheden invult en in welke relatie hij staat tot het college. Het definieert op welke wijze de raad wil besturen, hoe het college de raad daarbij ondersteunt en hoe de raad het college ondersteunt. Veel daarvan is vastgelegd in wet- en regelgeving, maar het is goed om aan het begin van een nieuwe bestuursperiode de uitgangspunten nog eens te benoemen.

Bestuursfilosofie

De raad benoemt en ontslaat de wethouders en staat ten opzichte van het college in een duale verhouding. Dit houdt in dat ieder zijn eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft. De raad is het hoogste orgaan van de gemeente en heeft drie rollen:

Kaderstelling: de raad stelt de kaders vast voor de hoofdlijnen van het gemeentelijke beleid, zowel beleidsmatig, procesmatig als financieel. Daarnaast kan de raad desgewenst kaders meegeven aan het college over met name de stappen in een proces, concrete doelen, speerpunten binnen het beleid, indicatoren voor verantwoording en randvoorwaarden voor draagvlak.

Controle: de raad controleert het college. De raad doet dat ten aanzien van de uitvoering van de vastgestelde kaders en daarnaast op alle andere aspecten van het door het college gevoerde bestuur voor zover dat politiek relevant is. De raad heeft daar een aantal wettelijke instrumenten voor, zoals de jaarrekening en het jaarverslag, maar ook het vragenrecht, het interpellatierecht en het onderzoeksrecht (inclusief de onafhankelijke Rekenkamer). Het college is bovendien gehouden de raad actief van informatie te voorzien om de controletaak op een goede manier te kunnen uitvoeren. Over de invulling van die actieve informatieplicht maken raad en college samen heldere afspraken.

Volksvertegenwoordiging: de raad is gekozen door de bevolking en oefent zijn bevoegdheden uit op grond van het mandaat dat de kiezer heeft gegeven. Dit betekent ook dat de raad namens de inwoners besluiten neemt. Het brengt eveneens met zich mee dat de raad actief de verbinding zoekt met de Lelystedelingen, zowel bij de voorbereiding van belangrijke besluiten als bij de gewenste maatschappelijke oriëntatie van raadsleden. Ook ligt hier nadrukkelijk een taak voor de afzonderlijke veertien in de raad vertegenwoordigde partijen.

Bestuursstijl

Het college verstrekt, actief en passief, de raad alle informatie die hij nodig heeft voor de uitoefening van zijn bevoegdheden:

- De raad is verantwoordelijk voor de beleidsmatige kaders en stelt die dan ook vast. Waar de voorbereiding van de kaderstellende raadsbesluiten voorheen het exclusieve domein van het college was, is het na de dualisering steeds meer een domein geworden dat met de raad wordt gedeeld. Dat geldt bij uitstek voor de politiek gevoelige kaderstellende raadsbesluiten.
- Het uitgangspunt is om voor alle politiek gevoelige onderwerpen te werken met een startnota, een kadernota en een uitvoeringsnota. Om te komen tot een goed kaderstellend product, zoekt het college de samenwerking met de raad en kan daartoe gebruik maken van de mogelijkheid om cruciale keuzes in een vroeg stadium ter besluitvorming voor te leggen in een zogenaamd tussenproduct.
- Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid en moet daarvoor ook de ruimte krijgen.
- In het verkeer tussen raad en college is sprake van een formele lijn (via de raadsbijeenkomsten - de zogeheten BOB-sessies- en besluitvormende raadsvergaderingen) en een informele lijn. Die informele lijn loopt via de contacten tussen raadsleden en het college. Een optimale werksituatie bereiken we als we het, met respect voor elkaars rollen, met elkaar eens kunnen worden en daar ook naar streven. Daarvoor is nodig dat de mogelijkheden van de informele contacten beter worden benut, we bevorderen dan ook het 'gewoon even langslopen en bellen met de wethouder'.
- De burgemeester bewaakt als voorzitter van de raad en van het college de rollen, de rolinvulling en de kwaliteit van de besluitvorming tussen raad en college, binnen de raad en binnen het college.

De rolverdeling leidt tot een aantal spelregels die de raad en het college in acht nemen:

- Er wordt door de raad in principe besloten op basis van aangeleverde voorstellen. Uitzonderingen hierop zijn de initiatiefvoorstellen.
- Het college spant zich maximaal in om aangenomen moties en gedane toezeggingen na te komen en uit te voeren en informeert hierover periodiek en tijdig.
- Het college geeft bewust invulling aan de actieve informatieplicht.
- Het college bepaalt in samenspraak met de raad de onderwerpen voor de doeltreffendheids- en doelmatigheidsonderzoeken (213a).
- Raadsleden mogen rechtstreeks informatie inwinnen bij ambtenaren, hiervan wordt de wethouder op de hoogte gebracht. Voor het inwinnen van advies wordt de lijn 'verzoek tot ambtelijke bijstand' gevolgd. De raad richt zich vooral op de strategische lange termijn agendaonderwerpen en de overige politiek gevoelige onderwerpen en geeft het college hiernaast de ruimte om alle andere onderwerpen uit te werken.
- Naast de lange termijn agenda stelt het college een beleidsplanning op van vier jaar met daarbij een twaalf maanden planning (signaallijst) van aankomende onderwerpen. Dit document, dat ieder kwartaal wordt geactualiseerd, geeft de raad inzicht in de planning van het college, zodat

de raad zich daar tijdig op kan voorbereiden. Het college stuurt hiermee ook zelf op een evenwichtige aanbieding van onderwerpen aan de raad.

- Daarnaast heeft de raad altijd verschillende agenderingsinstrumenten, zoals het initiatiefrecht, moties, amendementen, vragen en interpellatie.

3. Financiële uitgangspunten

Het huishoudboekje van de gemeente moet op orde zijn en met belastinggeld wordt zinnig en zuinig omgegaan. Dit betekent dat de gemeentebegroting structureel in evenwicht moet zijn en dat, bij dreigende tekorten, primair gekeken wordt naar bezuinigingsmogelijkheden. De gemeentelijke belastinginkomsten worden niet verhoogd, behoudens de jaarlijkse correctie voor inflatie en areaaluitbreiding. Het uitgangspunt is een degelijk en solide financieel beleid, simpel en overzichtelijk ingericht.

3.1 Afsprakenkader

Afspraak 1: de begroting en meerjarenraming zijn structureel en reëel in evenwicht

Structurele lasten moeten gedekt worden door structurele baten, waarbij er onder de streep geen sprake mag zijn van een tekort. De in de gemeentebegroting opgenomen ramingen moeten daarnaast realistisch zijn, waarbij ingeboekte bezuinigingen in voldoende mate vooraf zijn geconcretiseerd. De begroting dient meerjarig sluitend te zijn.

Afspraak 2: bij een dreigend begrotingstekort wordt gekeken naar het takenpakket

In de afgelopen jaren zijn er diverse ombuigingen doorgevoerd om de begroting sluitend te houden. Deze ombuigingen kregen noodgedwongen een steeds ingrijpender karakter en veel ruimte voor structurele intensivering was er niet. Het is in deze bestuursperiode lastig in te schatten hoe de gemeentelijke financiën zich in de komende jaren precies zullen ontwikkelen. Enerzijds zijn er diverse ontwikkelingen die zorgen voor financiële knelpunten. Anderzijds zit de economie weer in de lift en heeft het huidige kabinet een forse investeringsagenda, waar gemeenten op hun beurt weer van profiteren. Bij dreigende begrotingstekorten is het uitgangspunt dat er bezuinigd wordt op het gemeentelijk takenpakket.

Afspraak 3: geen lastenverzwaring inwoners, behoudens jaarlijkse correctie voor inflatie en areaal

In de afgelopen jaren is als uitgangspunt vastgehouden aan een kostendekkende afvalstoffen- en rioolheffing, dit zet Lelystad zo voort. Daarnaast wordt de opbrengst uit de onroerendezaakbelasting niet verhoogd, behoudens de jaarlijkse correctie voor inflatie en areaaluitbreiding. In de nieuwe bestuursperiode wordt deze lijn voortgezet. Bij dreigende begrotingstekorten is het uitgangspunt dat de oplossing wordt gezocht in het doorvoeren van bezuinigingen in plaats van het doorvoeren van lastenverzwaringen.

Afspraak 4: de decentralisaties worden uitgevoerd binnen de beschikbare rijksmiddelen

Het uitgangspunt blijft onverkort van kracht dat de decentralisaties uitgevoerd moeten worden binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten. Op begrotingsbasis blijven de beschikbare rijksmiddelen leidend voor de daadwerkelijke inzet van middelen op de afzonderlijke dossiers. Dit wil zeggen dat de rijksmiddelen voor de Wmo, de Participatiewet en de jeugdhulp worden ingezet op de desbetreffende dossiers. Er worden op begrotingsbasis dus geen structurele middelen 'overgeheveld' van de ene naar de andere decentralisatie. Alleen op het moment dat er bij de jaarrekening sprake is van overschot, bijvoorbeeld binnen de Wmo of bij het verstrekken van bijstandsuitkeringen als onderdeel van de Participatiewet, dan zal dit via de reserve sociaal domein beschikbaar blijven ter dekking van toekomstige tekorten binnen de drie decentralisaties. Er wordt via de volgende systematiek gehandeld:

- aanspraak maken op rijksmiddelen;
- eventuele tekorten in het sociaal domein aanvullen uit de reserve sociaal domein;
- als er dan nog een tekort is, dit aanvullen uit de begroting;
- de reserve sociaal domein wordt alleen aangevuld met middelen die over zijn in het sociaal domein.

De inhoudelijke uitwerking hiervan staat in thema 5. Het zal in deze bestuursperiode noodzakelijk zijn scherpe keuzes te maken om op termijn binnen de beschikbare rijksmiddelen voor de jeugdhulp te kunnen blijven. Daarbij is het onontkoombaar dat in aanvulling op de rijksmiddelen in de komende jaren een aanvullend bedrag vanuit de algemene middelen beschikbaar wordt gesteld. De tekorten voor de jeugdhulp kunnen naar verwachting nog tot en met 2018 worden gedekt vanuit de incidentele overschotten die in het verleden zijn gerealiseerd binnen de Wmo. In de komende jaren worden er geen overschotten meer verwacht binnen de Wmo, maar wellicht wel binnen het verstrekken van bijstandsuitkeringen, als onderdeel van de Participatiewet. De financiële problematiek binnen de jeugdhulp zal daarnaast blijvend onder de aandacht worden gebracht bij het Rijk en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), zodat Lelystad aanspraak kan maken op eventueel aanvullende rijksbijdragen (bijvoorbeeld in de vorm van een uitkering uit de gezamenlijke 'stropenpot' van €200 miljoen, zie bijlage 2). Zie ook het 'aanvalsplan voor de jeugdhulp en het onderwijs'.

Afspraak 5: incidentele intensiveringen worden gedekt vanuit incidentele middelen

In de vorige raadsperiode heeft de 'reserve ontwikkeling stad' (ROS) een centrale rol gespeeld bij de inzet van incidentele middelen. Het aanzuiveren van deze reserve kan plaatsvinden via een storting uit het begrotingssaldo of door het bestemmen van positieve jaarrekeningresultaten. Het vormen van nieuwe bestemmingsreserves met een specifiek bestedingsdoel wordt zoveel mogelijk voorkomen. Met deze werkwijze wordt het onderscheid tussen structurele en incidentele dekking duidelijk en wordt de besluitvorming overzichtelijk. De raad stellen we hiermee in staat een meer integrale afweging te maken over incidentele intensiveringen.

Afspraak 6: bestemming van het jaarrekeningresultaat via de watervalsystematiek

Een negatief jaarrekeningresultaat wordt opgevangen door een onttrekking aan de algemene reserve. Bij de bestemming van een positief jaarrekeningresultaat wordt er gebruik gemaakt van de drie afzonderlijke stappen binnen de zogeheten 'watervalsystematiek':

Als eerste stap wordt gekeken naar de hoogte van de algemene reserve. Indien de hoogte van de algemene reserve lager is dan het door de raad vastgestelde normbedrag van €6 miljoen, dan wordt overgegaan tot aanzuivering van de algemene reserve tot het normbedrag is bereikt.

Wanneer er na deze eerste stap nog een te bestemmen jaarrekeningresultaat resteert, wordt er als tweede stap gekeken naar de hoogte van de specifieke reserves. Dat zijn er op dit moment in Lelystad twee, te weten de 'egaliseringsreserve grondexploitatie' en de 'reserve sociaal domein'. De reserve sociaal domein wordt niet via de watervalsystematiek gevoed, maar alleen met eventuele overschotten binnen de budgetten voor de Wmo, jeugdhulp of de Participatiewet. In de tweede stap van de watervalsystematiek kan dus alleen voeding op de reserve egaliseringsreserve plaatsvinden.

Pas nadat er na deze tweede stap nog een te bestemmen jaarrekeningresultaat resteert, wordt dit als derde stap bestemd ter voeding van de reserve ontwikkeling stad. Naast voeding vanuit het jaarrekeningresultaat kan deze reserve overigens eveneens worden gevoed door een storting te begroten vanuit een verwacht begrotingssaldo van een bepaald begrotingsjaar.

Overige uitgangspunten:

Incidentele middelen vrij beschikbaar voor de raad

De ervaring van de afgelopen jaren leert dat er behoefte is aan vrij in te zetten incidenteel budget, gedurende het lopende begrotingsjaar. De raad heeft daarmee meer armslag om in te spelen op actuele ontwikkelingen, omdat er direct dekking aanwezig is. Bijvoorbeeld om een financiële bijdrage te leveren aan een initiatief vanuit de samenleving of om een gesignaleerd knelpunt aan te pakken. Binnen de reserve ontwikkeling stad wordt daarom een bedrag van €300.000 aan incidentele ruimte beschikbaar gehouden, te beginnen in 2019 en voort te zetten in de jaren 2020, 2021 en 2022. Niet benutte ruimte schuift door naar het daaropvolgende jaar, waarbij het streven is dit weer aan te vullen tot een bedrag van €300.000.

De motiemarkt wordt structureel ingebed

In de Programmabegroting 2018 zijn er op incidentele basis middelen beschikbaar gesteld ter dekking van initiatieven die voortkomen uit de motiemarkt. De motiemarkt wordt in deze nieuwe bestuursperiode voortgezet, waarbij er op structurele basis €150.000 beschikbaar wordt gesteld.

Onderzoeksopdracht onroerendezaakbelasting niet-woningen

De gemeenteraad heeft eind 2011 besloten de OZB-gebruikersbelasting op niet-woningen te verschuiven naar de eigenaren. In de periode 2012 – 2017 is deze verschuiving stapsgewijs doorgevoerd en Lelystad kent inmiddels geen gebruikersbelasting meer. Deze maatregel was primair ingegeven om het leegstandsrisico te verleggen naar de eigenaren van niet-woningen en hiermee de eigenaren een extra stimulans te geven om leegstaande panden alsnog te verhuren (of te transformeren c.q. te slopen als er geen huurders voor te vinden zijn). De stapsgewijze verschuiving in de periode van vijf jaar was bedoeld om eigenaren van niet-woningen de tijd te geven om deze lastenverzwaring te verdisconteren in nieuw af te sluiten huurcontracten. Inmiddels zijn er signalen binnengekomen van eigenaren die niet in staat zijn om deze lastenverzwaring door te berekenen, bijvoorbeeld door contractuele belemmeringen en/of leegstand.

Onderzocht wordt in hoeverre er daadwerkelijk sprake is van een probleem. Daarbij worden de voor- en nadelen van deze verschuiving tegen elkaar afgewogen. Mocht dit leiden tot een besluit om weer een gebruikersbelasting op niet-woningen in te voeren, dan is het uitgangspunt dat dit niet mag resulteren in een begrotingstekort.

4. De veertien thema's van dit raadsprogramma

Hieronder staan de veertien thema's die deze raad de komende periode topprioriteit geeft. Na twee jaar komt er een tussentijdse evaluatie over de stand van zaken van de beschreven doelen. Na vier jaar mag de samenleving verwachten dat de doelen in gang zijn gezet en/of zijn behaald. Het college legt hier aan het einde van deze bestuursperiode verantwoording over af.

Thema 1 – Energietransitie en duurzaamheid

In de afgelopen raadsperiode zijn er op structurele basis middelen vrijgemaakt voor duurzaamheid. Het bijbehorende uitvoeringsplan is inmiddels ter hand genomen. De huidige ontwikkelingen op dit terrein worden op de voet gevolgd en daar waar nodig worden binnen de bestaande kaders nieuwe accenten of intensiveringen aan de raad voorgelegd. Indien het Rijk komt met nader uitgewerkte plannen en bijbehorende financieringsmogelijkheden wordt hierbij aansluiting gezocht. Duurzaamheid, in ontwikkelingen en besluiten, is voor Lelystad het uitgangspunt.

Gasloos als uitgangspunt

De gaswinning in Groningen wordt in de komende jaren sterk gereduceerd en uiteindelijk volledig stopgezet. De ambitie om over te gaan op gasloos wonen komt hiermee in een stroomversnelling en lokaal zal hier op worden ingespeeld. Bij nieuwbouwprojecten wordt honderd procent ingezet op gasloos wonen. Reeds geplande projecten worden uitgedaagd om hier bij aan te sluiten.

Ook binnen de bestaande bouw heeft de gemeente belangrijke opgaven op het gebied van energie, namelijk het zoveel als mogelijk naar nul op de meter brengen van woningen en bedrijven en het verder uifasieren van het gebruik van aardgas als energiedrager. Deze transitie kan zowel individueel als collectief worden opgepakt. Inwoners worden in ieder geval actief gefaciliteerd bij het oprichten van collectieven. Het doel hierbij is het verhogen van kennis en draagvlak op buurtniveau en het gezamenlijk behalen van inkoopvoordelen voor energiebesparing en –opwekking. De duurzaamheidsregisseurs hebben hier inmiddels al stappen in gezet en gaan hiermee door binnen de beschikbare middelen. Lelystad tracht te komen tot afspraken met partijen (zoals Centrada, huurdersverenigingen, Engie, etc.) die invloed hebben op gasloos worden. Om deze ambitie te kunnen behalen, wordt het wenselijke voorstel nummer 19 van de kaderbrief over de warmtevisie (de warmtevisie is het in kaart brengen van kansen voor de verduurzaming van de warmtevraag van Lelystad) gehonoreerd.

Op weg naar energieneutraal

De gemeente gaat door op de weg naar energieneutraliteit, exclusief mobiliteit, in 2025. Dit wordt bereikt door enerzijds in te zetten op een vermindering van het energieverbruik en anderzijds het opwekken van duurzame energie te stimuleren. Denk hierbij aan windenergie, zonne-energie, het slim aanleggen van groen om hiermee CO2 opslag te creëren en duurzame biomassa volgens de meest recente wetenschappelijke inzichten. Zoals besloten door de raad bij het vaststellen van de kaders van het Lelystads Energiefonds (LEF) op 19-12-2017.

Aantrekken van duurzame bedrijvigheid

Lelystad zet in op het aantrekken van duurzame bedrijvigheid naar Lelystad, bijvoorbeeld rondom Flevokust Haven en de luchthaven. Binnen de financiële kaders worden nieuwe initiatieven gestimuleerd voor duurzame bedrijven- en industrieterreinen. Hierbij wordt onder andere ingezet op circulaire inrichting en bouw, hergebruik van grondstoffen en energieneutraliteit. Gestreefd wordt naar een goede samenwerking tussen het bedrijfsleven, ontwikkelaars, onderwijs en overheid.

Thema 2 – Wonen

Lelystad wenst een duurzaam, gevarieerd en kwalitatief woningaanbod te creëren dat aansluit op de wensen en mogelijkheden van verschillende doelgroepen. Dit betekent variatie in: type woningen en wijken, de prijs, de mix van (sociale) huur en koop en de uitstraling van de woningen. Daarbinnen wordt ook ruimte geboden aan nieuwe woonvormen en woningbouw. Een duurzaam woningaanbod wordt behaald door het huidige woningaanbod gasarm te maken en op termijn gasloos. Nadrukkelijk wordt gestreefd naar het vergroten van het areaal aan levensloopbestendige woningen. Voor de asbestsanering van daken van woningen en bedrijven streeft Lelystad naar een afronding in 2023.

Verhouding 30/70 wordt gehandhaafd en gemonitord

Voor de verhouding tussen sociale huurwoningen en al het andere aanbod – koopwoningen, vrije sector huur – wordt de 30 % versus 70 % regel gehanteerd. Deze percentages worden bij nieuwbouwprojecten per project en overkoepelend per jaar over de hele stad gemonitord. Voor de overige kaders wordt gekeken naar de nog steeds actueel zijnde en door de raad vastgestelde Woonvisie 2016 - 2020. Deze woonvisie zal in 2021 geëvalueerd en indien nodig herijkt worden.

Kaders ontwikkeling stad

De inzet is primair gericht op het stimuleren van initiatieven gericht op het realiseren van meer huurwoningen in de vrije sector (middensegment) en koopwoningen in de categorie € 170.000 - € 270.000. In de komende jaren wordt onderzocht wat er nodig is om de wijken die gebouwd zijn in de jaren '70 en '80 te vitaliseren en te verduurzamen. Hierbij wordt gekeken naar alle woningen (huur en koop). Er wordt actief beleid gevoerd dat is gericht op de leefbaarheid van die wijken. Hierbij worden bewoners, de fysieke omgeving en het openbaar groen betrokken. Bij stadsrenovatie wordt er naar gestreefd om te komen tot een betere verhouding tussen huur- en koopwoningen.

Corporaties actief stimuleren en ruimte bieden

Van woningbouwcorporaties wordt verwacht dat de corporaties bij uitbreiding van hun areaal met name inzetten op die categorieën woningen waarvoor de wachttijden het langst zijn en/of waarbij zich specifieke knelpunten voordoen. Er wordt corporaties ruimte geboden om voorafgaand aan sloop van sociale huurwoningen waar koopwoningen of vrije sector huur voor terugkeren, in gelijke aantallen elders sociale huurwoningen te realiseren. Inwoners met een sociale of economische binding met Lelystad worden door het woningaanbod gestimuleerd hier te blijven of te komen wonen. Lelystad wil nieuwe inwoners aantrekken met een beroep waaraan in Lelystad behoefte is. Via de (prestatie)afspraken met woningcorporaties en marktpartijen wordt hierop ingezet.

Woon- en leefklimaat handhaven

Lelystad is trots op de wijze waarop de stad is vormgegeven en wenst niet in te breiden op duurzaam (en beeldbepalend) groen, tenzij de omgeving daartegen geen bezwaar heeft. Nieuwbouw op onafgemaakte plekken in de stad, waaronder die in het Stadshart en de woonblokken bij Bataviahaven, krijgt voorrang. Ook wordt blijvend geïnvesteerd in het Stadshart en de culturele voorzieningen voor een prettig woon- en leefklimaat voor jong en oud. Lelystad promoot zichzelf als een vitale ambitieuze stad, waar het prettig wonen en verblijven is. Nieuwe woonvormen die bijdragen aan het kunnen zorgen voor elkaar en het tegengaan van eenzaamheid krijgen de ruimte om in Lelystad gebouwd te worden. Deze woningen dragen indirect bij aan het verminderen van de zorgvraag van mensen. Als met het toewijzen van een woning een beroep op zorg kan worden voorkomen, kunnen de Jeugd en Gezinsteams (JGT) en de Sociale wijkteams in het kader van maatwerk (dus incidenteel) bemiddelen binnen de bestaande prestatieafspraken (zie prestatieafpraak 2.12). De gemeente maakt met Centrada en andere partijen afspraken over het vergroten van de leefbaarheid in met name oudere wijken. Waar mogelijk in samenhang met initiatieven die gesteund worden vanuit 'Mensen Maken de Buurt' en 'Stedelijke Vernieuwing op Uitnodiging'.

Onderzoek kamerverhuurbeleid

Kamerverhuur komt in Lelystad veel voor. Naast de kamerverhuurpanden die vergund zijn, is sprake van een omvangrijke illegale verhuur. Gelet op het (groeiend) aantal panden en de noodzakelijke intensiveringen van de controles, heeft de raad in 2018 en 2019 middelen beschikbaar gesteld. De panden worden in beeld gebracht en tegelijkertijd wordt gekeken naar de mogelijkheden om deze problematiek structureel aan te pakken. De coalitie wenst dat het onderzoek naar kamerverhuur in Lelystad wordt voortgezet, waarbij wordt gekeken of het bestaande beleid aanscherping behoeft. In dit onderzoek wordt gekeken naar de doelgroepen waarop woningbouwcorporaties en bonafide particuliere verhuurders kunnen sturen.

Groenbeheer op acceptabel niveau

Het onderhoud van het openbaar groen staat met name in de lente en zomer onder druk in Lelystad. Dit heeft een directe relatie met de tevredenheid en het gevoel van welbevinden van de Lelystedeling. Lelystad wil een goed ecologisch beheer. Onderzocht wordt of het mogelijk is meer variatie aan te brengen in het onderhoudsniveau dat op verschillende plaatsen wordt gehanteerd en tegelijkertijd de bewonerstevredenheid te verbeteren, terwijl de kosten beheersbaar blijven. Het gaat hier om zowel het groot onderhoud als het dagelijks onderhoud.

Thema 3 – Regionale economie

De groei van het aantal banen door de aantrekkende economie is positief voor Lelystadse inwoners. De ontwikkelingen rondom Flevokust Haven en Lelystad Airport bijvoorbeeld, werken als een magneet op bedrijven, die vervolgens banen voor de Lelystedeling met zich meebrengen. De centrale ligging en goede ontsluiting maken Lelystad aantrekkelijk. Bij verdere ontwikkeling wordt gebruik gemaakt van netwerken in Metropool Regio Amsterdam (MRA) en andere regionale verbanden

Vestigingsklimaat optimaliseren

Om ondernemers maximaal te kunnen faciliteren wordt er continu meegedacht en waar mogelijk worden de groeibelemmeringen weggenomen. Gestreefd wordt naar een goed ondernemersklimaat in Lelystad, zoals door snelle procedures en korte voorbereidingstijd. Met nieuwe bedrijven en met bedrijven die willen uitbreiden worden afspraken gemaakt om zo veel mogelijk vacatures met Lelystedelingen in te vullen. Door het bieden van veel ruimte, groen en water met excellente woonmilieus en goede voorzieningen en bereikbaarheid wordt de aantrekkelijkheid van Lelystad vergroot.

Inzet MRA voortzetten

De samenwerking in MRA-verband wordt voortgezet om het maximale voor Lelystad er uit te halen. Er wordt actief geparticipeerd in het maken van regionaal beleid met inachtneming van lokaal beleid. Wel wordt gekeken of het huidige lokaal beleid voldoende aansluit en worden eventuele belemmeringen weggenomen. In regionaal verband wordt intensiever opgetrokken met Almere en de provincie Flevoland om gezamenlijk een krachtig geluid binnen de MRA te laten horen. De ligging in de regio en het realiseren van goede verbindingen met het bovenregionale netwerk is van groot belang. Om resultaat te boeken, wordt samen met Almere en de provincie Flevoland de samenwerkingsagenda Almere - Lelystad nader uitgewerkt. De raad wordt met regelmaat geïnformeerd over de geboekte resultaten.

Ontwikkeling Lelystad Airport en Flevokust Haven

De verdere ontwikkeling van Lelystad Airport (binnen de afgesproken randvoorwaarden, zie bijlage 2) is als een motor voor zowel de regionale als de nationale economie. Lelystad houdt vast aan een opening van Lelystad Airport op 1 april 2020. Daarnaast werkt Lelystad hard aan de ontwikkeling van Flevokust Haven als internationale binnenhaven, met een belangrijke rol in het vervoer van goederen over water. Daarin trekken we samen op met de provincie Flevoland, die verantwoordelijk is voor het buitendijkse deel. Gemeente Lelystad is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het binnendijkse deel.

Sterk in Agrofood

De internationale positie van Lelystad op agrarisch gebied wordt versterkt, onder andere met betrekking tot agrofood (de biologische landbouw en internationaal hoogwaardig veterinair onderzoek). De samenwerking met de provincie Flevoland en de Universiteit van Wageningen is en blijft hierbij van groot belang.

Thema 4 - Stadshart

Het Stadshart bestaat uit het stationsgebied, Parkwijk, het Theaterkwartier en de centrumzone. In de afgelopen bestuursperiode zijn er mooie stappen gezet in het versterken van het gebied. Denk aan de ontwikkeling van het Stadhuisplein en omgeving, maatregelen om het Stadshart te verlevendigen die voortkomen uit het rapport 'Lelystad op weg naar een levendig Stadshart' (door P. Tankink) en het ontwikkelen van een compact winkelrondje. De daarop volgende visienotitie richtte zich op de ontwikkeling van wonen, vrije tijd en uitgaan. Er wordt vol ingezet op het Theaterkwartier en de ABC-(parkeer)locatie in samenhang met de ontwikkeling van Parkwijk.

Inzetten op verdere ontwikkeling Stadshart

De doorontwikkeling van het Stadshart wordt verder ter hand genomen. Architectonische kwaliteit van woningen en gebouwen en vergroening en verfraaiing van de openbare ruimte spelen hierbij een belangrijke rol. Dat laatste is ook terug te zien in het ontwerp van de herinrichting van De Promesse en Waagpassage. In het Theaterkwartier heeft de komst van een bioscoop prioriteit. De nieuwe bioscoop wordt gebouwd in het Stadshart. De aanpak van de leegstand krijgt de komende periode hoge prioriteit. Leegstand kan effectief worden aangepakt als vastgoedeigenaren hun verantwoordelijkheid daarin nemen.

Bruisend Stadshart voor, door en met ondernemers, culturele instellingen en inwoners

De ondernemers gaan aan de slag met marketing en promotie om een hartverwarmend Stadshart te creëren. Ze kunnen daarvoor de middelen vanuit het ondernemersfonds inzetten. Ook de gemeente levert een bijdrage. Er worden diverse evenementen georganiseerd die bijdragen aan de versterking van de identiteit van het Stadshart. Nieuwe creatieve plannen gericht op meer beleving komen van de grond in overleg met betrokken ondernemers, culturele instellingen en inwoners van jong tot oud.

Verdere verbetering openbare ruimte

Als er financiële mogelijkheden zijn, wordt er gekeken naar manieren om de kwaliteit van het Stadshart verder te verhogen, bijvoorbeeld door verbeterde duurzame verlichting. De reserve ontwikkeling stad kan worden ingezet als financieringsbron voor initiatieven, waarbij de beleving van bezoekers voorop moet staan.

Thema 5 – Sociaal domein

In de afgelopen jaren is een goede start gemaakt met het oppakken van de gedecentraliseerde taken binnen het sociaal domein. In de implementatiefase lag de focus primair op het realiseren van een zo soepel mogelijke overgang. De drie decentralisaties zijn hierbij ieder afzonderlijk aangevlogen, maar met de raad is inmiddels afgesproken om met ingang van 1 januari 2019 te gaan werken met een integrale kadernota voor het sociaal domein. Door met een kadernota voor het hele sociaal domein te werken, komt er meer samenhang op het terrein van de (arbeids-)participatie, ondersteuning, begeleiding en jeugdhulp.

De kansen die de decentralisaties bieden, worden daarbij optimaal benut, waardoor een unieke kans ontstaat om het complexe sociaal domein efficiënter en effectiever te maken. Omdat er veel samenhang is tussen jeugdhulp en onderwijs wordt er de komende vier jaar gewerkt aan een integrale benadering van de drie domeinen én onderwijs.

Stimuleren zelf- en samenredzaamheid

Redzaamheid heeft te maken met de mate waarin inwoners in staat zijn of in staat kunnen worden gesteld om activiteiten te ondernemen en de mate waarin ze een beroep kunnen doen op hun eigen netwerk om hen te helpen. Het gaat dan bijvoorbeeld om alledaagse zaken als het afhandelen van financiële zaken, het onderhouden van sociale contacten, het werken met de computer, maar ook het kunnen oplossen van problemen binnen het gezin. Samenredzaamheid is een variant op zelfredzaamheid, waarbij de nadruk niet ligt op wat een inwoner zelf allemaal kan - of zou moeten kunnen met tijdelijke hulp vanuit de gemeente - maar wat inwoners samen kunnen bereiken. Innovatieve ideeën kunnen daarbij helpen, als de op preventie gerichte betrokken partijen zoals Humanitas, Welzijn Lelystad, Lelykracht, onderwijs, etc. dat samen met inwoners oppakken.

Steeds meer Lelystedelingen nemen nu al zelf het initiatief tot het gezamenlijk oplossen van maatschappelijke vraagstukken in hun leefomgeving. Deze initiatieven worden gestimuleerd, gefaciliteerd en tijdelijk in beperkte mate ondersteund, vooral in de opstartfase. De gemeente financiert dergelijke activiteiten niet door het structureel overhevelen van budget. De in de afgelopen jaren ontstane initiatieven zoals de Ideeënmakelaar, de Motiemarkt en Mensen Maken de Buurt, worden van harte ondersteund en gecontinueerd. In vervolg op het experiment met een buurtbegroting in Lelystad-Haven, waarbij er geleerd is van de goede en minder goede ervaringen, wordt gestart met een nieuwe pilot. Het initiatief De Lelystadse Uitdaging zorgt voor een belangrijke verbinding van het bedrijfsleven met de maatschappelijke organisaties. Deze verbinding levert veel op voor de stad en wordt voortgezet. Naast 'Welzijn op Recept' wordt onderzocht of 'Sporten op Recept' en 'Geletterdheid op Recept' een waardevolle aanvulling kunnen zijn om de zelfredzaamheid van Lelystedelingen te vergroten. Er is aandacht voor de waardevolle inzet van mantelzorgers en vrijwilligers.

Maatwerk en ruimte voor de professional

Er wordt samen met mensen beslist, niet over mensen. Inmiddels is er een mooi systeem opgebouwd, dat verder kan worden doorontwikkeld. Regelvrijheid voor de professional in de uitvoering is hierbij belangrijk, zodat samen met de inwoner besloten wordt wat de beste oplossing is. Dit kan zowel in de vorm van zorg in natura als in de vorm van een persoonsgebonden budget. Maatwerk is er op gericht de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten, waardoor tegelijkertijd de kosten verminderd kunnen worden.

Experiment City Deal Inclusieve Stad

Binnen de drie domeinen wordt gekeken of er geld kan worden vrijgemaakt voor inwoners die tussen wal en schip dreigen te vallen. In het kader daarvan wordt onderzocht wat de City Deal Inclusieve Stad die in andere gemeenten heeft plaatsgevonden kan bijdragen aan het leveren van meer maatwerk. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wordt gekeken of er ook in Lelystad verbeteringen doorgevoerd kunnen worden. Het gaat hierbij om maatwerk voor inwoners die meerdere vormen van ondersteuning nodig hebben, gericht op het creëren van een inclusieve samenleving. Dat is een opdracht aan de Sociale wijkteams en de Jeugd en Gezinsteams. De teams kunnen samen met de inwoner onderzoeken wat er nodig is om zelf- en samenredzaamheid te vergroten. Ook het werken met de 'omgekeerde toets' door gemeente en wijkteams maakt deel uit van het onderzoek (zie link in bijlage 2). Soms is er geld nodig, soms gaat het om het leggen van contact. Dit vraagt om maatwerk dat niet van bovenaf wordt opgelegd. De teams krijgen daarvoor een regelvrij en voorwaardenarm budget, binnen het totale beschikbare budget van het sociaal domein.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

De uitvoering van de Wmo wordt door de inwoners gewaardeerd. Er is een goede samenwerking ontstaan tussen de preventiegerichte partijen, het welzijnswerk en de zorgverleners. Door de investeringen in de sociale basisinfrastructuur kunnen inwoners zonder indicatie gebruik maken van algemene voorzieningen, zoals buurthuizen, financiële spreekuren en dergelijke. Pas als het nodig is komen de Sociale wijkteams in beeld, die in nauw overleg met de inwoner aan de slag gaan met de beschikbare maatwerkoplossingen.

In de komende periode wordt meer ingezet op preventie, onder andere gericht op een gezonde en actieve leefstijl. Daarnaast is eenzaamheid een belangrijk thema, waar meer aandacht voor moet zijn. De gemeente wil de trend van toenemende eenzaamheid doorbreken en werkt hiervoor samen met veel partijen. De Sociale wijkteams spelen hierin een belangrijke rol.

Jeugdhulp

De raakvlakken tussen jeugdhulp en het onderwijs zijn groot. Daarom is er de komende jaren veel aandacht voor een integrale aanpak, dwars door de vier domeinen heen, in verbinding met het preventieve werkveld. Om binnen de jeugdhulp uiteindelijk de zware zorg te verminderen, is het noodzakelijk om de problematiek vanuit een breder perspectief te benaderen. Er zal integraal in kaart worden gebracht wat de huidige inzet is op deze terreinen, zodat er vervolgens meer samenhangend beleid op kan worden ontwikkeld. De professional krijgt de ruimte zonder de opvoedende rol over te nemen. Bij hulp wordt samengewerkt met de omgeving van de ouders en vanuit het principe 'een gezin, een plan, een regisseur'. Dit geldt ook voor pleegzorgsituaties. Er is aandacht voor efficiënte en doelmatige inzet van overleg tussen de verschillende zorgverlenende partijen. Goede samenwerking met het onderwijs, huisartsen, politie en andere zorgverleners is belangrijk. Het jongerenwerk wordt voortgezet.

Het is in deze bestuursperiode noodzakelijk scherpe keuzes te maken om op termijn binnen de beschikbare rijksmiddelen voor de jeugdhulp te kunnen blijven. Het is hierbij onontkoombaar dat er in de komende jaren een aanvullend bedrag vanuit de algemene middelen wordt vrijgemaakt, in aanvulling op de rijksmiddelen (zie ook afspraak 4 uit het hoofdstuk 'Financiële kaders'). Op een zo'n kort mogelijke termijn worden de uitgaven voor jeugdhulp beperkt tot de gelden die daarvoor van rijkswege beschikbaar worden gesteld, zonder dat er kinderen tussen wal en schip vallen.

Aanvalsplan op het gebied van de Jeugdhulp en het onderwijs

Lelystad heeft een forse opgave voor de uitvoering van de jeugdhulp, maar ook op het gebied van onderwijs. In de komende periode wordt integraal in kaart gebracht wat de huidige inzet is op deze terreinen, zodat er vervolgens meer in samenhang beleid op kan worden ontwikkeld. Hierbij wordt er gekeken naar wat er nodig is om op structurele basis te komen tot een breed aanvalsplan voor de jeugdhulp en het onderwijs. De aangekondigde middelen vanuit het Rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid zijn hiervoor een zeer welkome aanvulling (zie link bijlage 2).

Participatiewet

De uitvoering van de Participatiewet gaat ervan uit dat iedereen zelf verantwoordelijk wil zijn voor zijn of haar leven en dat ook is. Soms is er een duwtje in de juiste richting nodig en voor de inwoners die het echt niet kunnen is er een vangnet. Centraal staat de komende periode dat er meer aandacht en middelen

gaan naar re-integratie en opleiding. Dit zorgt er mede voor dat mensen arbeidsfit worden. De doorontwikkeling van de Social firm wordt van harte ondersteund. Het Lelystad Akkoord wordt voortgezet en zo mogelijk versterkt.

Doorontwikkeling Social firm

De Social firm wordt onverkort verder ontwikkeld en is gericht op het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt. Iedereen wordt naar vermogen naar werk geholpen en waar dit niet lukt, is er de mogelijkheid om vrijwilligerswerk met maatschappelijke meerwaarde te doen. De gemeente geeft het goede voorbeeld door een personeelsbeleid dat aansluit op deze inclusieve arbeidsmarkt. De gemeente biedt stageplaatsen aan en zorgt er samen met het onderwijs en bedrijfsleven voor dat in Lelystad voor iedere leerling een stageplek beschikbaar is. Zo zet Lelystad een stap naar een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Lelystad moet een wettelijk aantal beschutte werkplekken inzetten voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. Lelystad doet er alles aan om met ambitie banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Hierbij wordt gekeken naar werkplekken in het onderwijs, de zorg, bij maatschappelijke instellingen en bij de gemeente zelf.

Arbeidsfit

Het uitgangspunt bij de uitvoering van de re-integratiewerkzaamheden is dat Lelystedelingen 'arbeidsfit' worden, zodat uiteindelijk de stap naar betaald werk gezet kan worden. Arbeidsfit zijn heeft te maken met attitude/houding, kennis en kunde. Met innovatieve werkwijzen wordt hierop ingezet, waarbij de ruimte om te experimenteren wordt opgezocht.

Wegnemen barrières bij opnieuw instromen

Lelystedelingen die op dit moment een uitkering ontvangen zijn soms terughoudend in het aannemen van banen met een tijdelijk karakter. Het (gedeeltelijk) stopzetten van een bijstandsuitkering heeft in de praktijk gevolgen voor de bijstandsgerechtigde. Op het moment dat het tijdelijke arbeidscontract tot een einde komt wordt het, met alle spanningen die daarbij komen kijken, soms als een belemmering ervaren om opnieuw een uitkering aan te moeten vragen. Er wordt nader onderzoek gedaan naar de huidige situatie en het wettelijk kader. Om barrières weg te nemen wordt er gekeken naar mogelijkheden om de aanmeldprocedure voor het terugstromen te vereenvoudigen. Hierdoor zullen inwoners in een uitkeringsituatie eerder geneigd zijn tijdelijk werk te aanvaarden en de kans om te kunnen doorstromen naar een vaste baan wordt daarmee vergroot. Een betaalde baan is niet voor iedereen weggelegd maar iedereen telt mee, ook zonder betaalde baan. Lelystad streeft naar deelname aan de maatschappij door iedereen.

Thema 6 – Armoede en schulden

Dit thema sluit aan bij de brede schuldenaanpak van het kabinet, waarbij op allerlei niveaus wordt gekeken naar door te voeren verbeteringen. Zo worden er op landelijk niveau afspraken gemaakt met grote uitvoerders en gemeenten over sociale incasso, de toegankelijkheid van de schuldhulpverlening en het voorkomen van verder oplopende schulden. De ontwikkelingen op dit gebied worden nauwlettend gevolgd. Ook op het gemeentelijk vlak wordt gekeken naar mogelijkheden om verbeteringen door te voeren.

Handhaven curatief en preventief beleid

Als het gaat over armoede en de bestrijding daarvan is de Lelystadse aanpak effectief. In de afgelopen jaren was het de insteek om aan de voorkant meer inzet te plegen, om te voorkomen dat inwoners in de schulden komen. Deze verschuiving van een curatieve naar een meer preventieve aanpak is een streven, maar geen doel op zich. Er zullen altijd inwoners zijn die, om wat voor reden dan ook, geconfronteerd worden met financiële problemen. Het is belangrijk om inwoners met problematische schulden effectiever te helpen en het is hierbij zaak om niet over maar met deze mensen te praten.

In de afgelopen jaren zijn de nodige stappen gezet in het terugdringen van de wachtlijsten voor schuldhulpverlening bij Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland (MDF) en Stichting Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO). Hier moet blijvende aandacht voor zijn. Daarnaast moeten beginnende schulden in een vroeg stadium worden gesignaleerd, zodat een stapeling van schulden voorkomen kan worden, vooral ook bij jongeren. Vroegtijdige signalering is belangrijk. Samenwerking met

woningcorporaties, nutsvoorzieningen, werkgevers, maar ook de Jeugd en Gezinsteams is hierbij onontbeerlijk.

In kaart brengen huidige schuldproblematiek Lelystedelingen

Schulden werken verlamdend voor diegenen die ermee te maken krijgen. Niet voor niets is het een landelijk en breed gedragen thema, waarin alle partijen hun verantwoordelijkheid moeten nemen. De gemeente onderzoekt de lokale situatie. Hierbij wordt er enerzijds gekeken naar de huidige gemeentelijke inzet en de actuele ontwikkelingen binnen het beleidsterrein. Anderzijds wordt er gekeken naar de opgave van Lelystad en mogelijkheden om aan de slag te gaan met innovatieve oplossingsrichtingen.

Specifieke aandacht voor jongeren 18-/18+

Het moment waarop jongeren achttien jaar oud worden, brengt veel verantwoordelijkheden met zich mee. Een belangrijke verantwoordelijkheid is het verstandig omgaan met geld. Voor sommige jongeren blijkt dit lastig; zij krijgen te maken met problematische schulden. Bij het onderzoek van de gemeente naar de situatie in Lelystad wordt daarom ook specifiek gekeken naar schuldenproblematiek onder jongeren. Mogelijk kunnen op jongeren gerichte maatregelen worden genomen. De systematiek van het 'Schaarsteventiel' (zie bijlage 2 voor uitleg) en de eerdergenoemde City Deal kan hiervan deel uitmaken en mogelijk bijdragen aan verbetering van de schuldhulpverlening aan jongeren.

Bredere inzet Lelypas

In de Programmabegroting 2018 heeft de raad middelen beschikbaar gesteld om een bredere inzet van de Lelypas mogelijk te maken. Wanneer bijvoorbeeld voorzieningen in natura worden verstrekt kunnen die wellicht via de Lelypas beschikbaar worden gesteld. Er wordt door het college gekeken naar de mogelijkheden die de Lelypas nog meer kan bieden.

Sanctie alleen bij verwijtbaar handelen

Als uitkeringsgerechtigden zich niet aan de afspraken houden, kan de gemeente sancties opleggen. Bijvoorbeeld een tijdelijke stopzetting van de bijstandsuitkering. In de Participatiewet staat ook dat sancties achterwege kunnen blijven als er geen sprake is van verwijtbaar handelen. De gemeente gaat uit van maatwerk.

Thema 7 - Onderwijs

Goed onderwijs is van groot belang voor de toekomst van iedere Lelystedeling en daarmee voor iedereen in Lelystad. Er is ook een duidelijke relatie tussen onderwijs en de andere velden binnen het sociaal domein. Voor onderwijs is, aanvullend op de rijksbudgetten voor onderwijs, in de afgelopen jaren een Lokaal Educatieve Agenda (LEA) opgesteld. Er is blijvende aandacht voor passend onderwijs. Lelystad blijft zich ook inzetten om hoger onderwijs in Lelystad te krijgen, bijvoorbeeld door een dependance van een bestaande hoger onderwijsinstelling.

Aanvalsplan op het gebied van het onderwijs en de jeugdhulp

Het programma LEA, zoals tot nu toe bekend, werd bekostigd uit incidentele middelen. Dit wordt vanaf nu structureel voortgezet. Lelystad heeft een forse opgave voor zich op het gebied van onderwijs, maar ook op de uitvoering van de jeugdhulp. In de komende periode wordt integraal in kaart gebracht wat de huidige inzet is op deze terreinen, zodat er vervolgens meer in samenhang beleid op kan worden ontwikkeld. Hierbij wordt gekeken naar wat nodig is op structurele basis om te komen tot een breed aanvalsplan voor het onderwijs en de jeugdhulp. De aangekondigde middelen vanuit het Rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid zijn hiervoor een zeer welkome aanvulling (zie link bijlage 2).

Inclusieve schoolorganisatie met een coördinerende gemeente

Lelystad zet, samen met de partners, in op het bevorderen van deskundigheid van professionals in het onderwijs op het gebied van (gedrags)problemen bij kinderen. Er wordt ingezet op een sterke verbinding tussen het onderwijs, de ouders en de jeugd- en gezinsteams om bij problematiek al in een vroegtijdig stadium te kunnen acteren met alle partners. Daarnaast wordt in samenspraak met het onderwijs en ondersteunende partners onderzocht op welke wijze de zorgstructuur in het voortgezet onderwijs aangepast moet worden. Het doel is om de leerlingen op de eigen school passend onderwijs te laten krijgen in een daarvoor toegeruste inclusieve schoolorganisatie. Daarmee wordt definitieve uitval van leerlingen voorkomen. Verder is er aandacht voor verzuim en wordt ernaar gestreefd het aantal vroegtijdig schoolverlaters de komende jaren te laten dalen.

Onderwijshuisvesting

Een optimale onderwijsinfrastructuur ondersteunt en stimuleert het primaire onderwijsproces. Het is de wettelijke taak van gemeenten om te zorgen voor een adequaat voorzieningenniveau op het gebied van onderwijshuisvesting (zie bijlage 2 voor het integraal huisvestingsplan). In april 2017 heeft de gemeenteraad besloten over te gaan tot vervangende energie neutrale en duurzame nieuwbouw voor de huisvesting van de Stichting Voortgezet Onderwijs Lelystad (SVOL). Veilig onderwijs en het creëren van een veilige route van en naar de campus is daarbij belangrijk.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Er is al veel in gang gezet om onderwijs en arbeidsmarkt nog beter op elkaar aan te laten sluiten en de uitdaging is nu om de kansen die er liggen te benutten. Inwoners die nu nog niet meedoen, moeten bereikt worden en gestimuleerd worden om mee te gaan doen. Aan de voorkant moeten jonge mensen verleid en ondersteund worden om een goede studiekeuze te maken, die aansluit bij de ontwikkeling van de arbeidsmarkt. Projecten waarin jongeren aan de voorkant worden gestimuleerd na te denken over deze keuze, worden ondersteund. Het is hierbij zaak om samen met werkgevers en sociale partners te kijken naar een verbreding, zodat er in de praktijk meer bedrijven worden bereikt om te participeren in het Lelystad Akkoord. De bedoeling is dat iedereen evenveel kans maakt op een stageplek, ongeacht wie je bent. Voor een betere aansluiting op de arbeidsmarkt, worden overheidsinstellingen en het bedrijfsleven in Lelystad gestimuleerd om werkervaringsplekken en stageplaatsen aan te bieden aan MBO studenten uit Lelystad. Het zijn toekomstige arbeidskrachten, die hard nodig zijn in Lelystad. De komende jaren streeft Lelystad ernaar een stad te worden zonder zwakke scholen.

Thema 8 – Verkeer en vervoer

Lelystad ligt centraal en dat biedt kansen. Lelystad als logistiek knooppunt draagt bij aan onze werkgelegenheid. Essentieel is het verder uitbouwen van de bereikbaarheid over land, over water en door de lucht. Ook de uitstraling is van belang, zo worden de rotondes van Lelystad waar mogelijk verfraaid met kunst en groen. Er is blijvende aandacht voor de toegankelijkheid van Lelystad voor mensen met een beperking.

Lelystad veiligste fietsstad van Nederland

De veiligheid van de fietser is het uitgangspunt bij toekomstige verkeerskundige aanpassingen. Iedere situatie zal vanuit dat oogpunt worden benaderd, bekeken en indien nodig aangepast worden. Het gescheiden verkeerssysteem ondersteunt deze doelstelling. Lelystad streeft naar veilige en prettige fietsroutes, waarbij rekening is gehouden met de toename van het aantal elektrische fietsen en de vergrijzing. De bewegwijzering moet waar nodig worden verbeterd. Bij voorrangssituaties met gemotoriseerd verkeer, moeten op de fietser toegespitste keuzes worden gemaakt om de veiligheid te bevorderen. Lelystad bevordert dat mensen vaker gaan fietsen. Er komt extra aandacht voor parkeervoorzieningen van fietsen en scooters.

Inzet op lobby regionale infrastructuur

Er wordt actief overleg gevoerd met de NS en ProRail over betere rechtstreekse verbindingen. Aansluiting op het nachtnet Groningen – Amsterdam is een prioriteit. Daarnaast blijft de gemeente zich inzetten voor de aanleg en verbetering van voor Lelystad belangrijke wegverbindingen. Gewenst is onder meer het rechte trekken van de verbinding vanaf de dijk Enkhuizen-Lelystad door het IJsselmeer naar Lelystad Noord. Als het 'snelspoor' Lelylijn via Heerenveen aan de orde komt, steunt Lelystad dat, net zoals verdubbeling van de A6.

Concessie openbaar vervoer

De inzet is om maximale zeggenschap te houden bij de provinciale concessie van het openbaar vervoer, bijvoorbeeld in de vorm van een zwaarwegend adviesrecht. Het gaat daarbij onder andere om de uitvoering van de dienstregeling, zowel voor wat betreft de tijden als de routes. Het busvervoer in de wijken moet behouden blijven. In de concessie moet ook aandacht zijn voor vernieuwende vormen van openbaar vervoer, waaronder kleinschalig vervoer op maat in de wijken. Het openbaar vervoer moet duurzaam zijn en algemeen toegankelijk blijven. Lelystad zorgt niet voor gratis openbaar vervoer voor iedereen, maar maatwerk kan wel. Lelystad wil een frequente en snelle openbaarvervoersverbinding van het Stadshart naar de kust en vice versa.

Veilige verkeerssituatie bij de nieuwe campus

De nog te realiseren (school)campus moet vanuit alle richtingen veilig te benaderen zijn. Indien mogelijk en nodig worden hiervoor de noodzakelijke investeringen gedaan.

Gelijk speelveld parkeren in het Stadshart

In het Stadshart wordt een gelijk speelveld voor parkeren gerealiseerd, waarbij de parkeerfaciliteiten beter aansluiten op de wensen van de gebruikers. Concreet betekent dit dat de grotere parkeervoorzieningen geschikt gemaakt worden voor betalen achteraf. Dit betekent dat parkeervoorzieningen achter een slagboom worden geplaatst. De aanwezige parkeervoorzieningen moeten goed bereikbaar zijn, waarbij er sprake is van een eenduidig parkeerbeleid. Lelystad zorgt voor schone en goed onderhouden parkeerfaciliteiten met zoveel mogelijk gebruiksgemak.

Thema 9 – Toerisme en recreatie

Lelystad is zich aan het ontwikkelen op het gebied van toerisme en recreatie. Het doel is dat steeds meer mensen een bezoek brengen aan de gemeente en langer blijven en meer besteden. Door de komst van Lelystad Airport en cruiseschepen in Bataviahaven zullen ook veel meer binnen- en buitenlandse toeristen onze gemeente aandoen. Aan de kust wordt de komst van grootschalige leisure-ontwikkelingen, onder andere gericht op de ontstaansgeschiedenis van Flevoland en op watersport, gestimuleerd. Daarnaast worden de buitengebieden zoals het Nationaal Park Nieuw Land en de Marker Wadden ontsloten voor een groter publiek. De ontwikkeling van deze nieuwe vrijetijdseconomie geeft een enorme impuls aan het verbeteren van de aantrekkelijkheid van Lelystad op het gebied van wonen, werken, opleidingen en recreëren.

Lelystad biedt een breed scala aan activiteiten en belevenissen

In de afgelopen periode is het Belevissenbos gerealiseerd en er zijn diverse nieuwe recreatieve activiteiten ontwikkeld. De kwaliteit van het zwemwater en de stranden is belangrijk. Er wordt naar gestreefd de problematiek rond het Bovenwater (blauwalg) op te lossen. Onderzocht wordt hoe Lelystad voor de sportvisser aantrekkelijker kan worden gemaakt. Lelystad kent een goed evenementenbeleid dat ruimte biedt aan geweldige evenementen met een grote promotionele waarde, zoals de Nationale Oldtimerdag, Uitgast, Dancetour, Lelystart, KinderMudRun, Stadsdichtersdag, decemberevenementen, Zeebodemoop en nog meer.

Meer bereiken door samen te werken

Lelystad verleidt derden om te investeren op het terrein van toerisme en recreatie. Gedacht wordt in kansen en niet in belemmeringen. Daar waar er mogelijkheden zijn om samen te werken met Almere, de provincie Flevoland en het Rijk, wordt dit actief opgepakt. De MRA kan hierin de positie van Lelystad versterken. Binnen de MRA wordt aangesloten bij ontwikkelingen die positief zijn voor de eerdergenoemde leisure-activiteiten. Lelystad zorgt voor win-win situaties voor partners die willen investeren in het oplossen van knelpunten.

Ontwikkelingen aan de kust

Er wordt ingezet op de verdere toeristische en recreatieve ontwikkeling van de Lelystadse kust, zoals de Oostvaardersdijk, Markerwaarddijk, Houtribdijk en IJsselmeerdijk in samenwerking met andere overheden, het bedrijfsleven, ministeries, de regio en de MRA. Een uitgebalanceerde verhouding tussen de bestaande en nieuwe functies is daarbij van essentieel belang. Tevens worden kansen gecreëerd door bij grootschalige ecologische en infrastructurele projecten zoals Marker Wadden en dijkversterking samenwerkingen aan te gaan. De landelijke bekendheid van de diverse potentiële publiekstrekkingen wordt vergroot. De ontwikkeling van de kust vergt een integrale gebiedsgerichte benadering, waarbij recreatieve ontwikkeling de toon zet.

Samenwerking Amsterdam Marketing

Voor de positionering van Lelystad als bestemming wordt de samenwerking met Amsterdam Marketing versterkt. Voor de stad Amsterdam, die het aantal toeristen nauwelijks aankan, kan Lelystad aantrekkelijke alternatieven bieden met bijvoorbeeld de Oostvaardersplassen, Bataviahaven, de Marker Wadden en Bataviastad. Bovendien is met de komst van Lelystad Airport goede onderlinge afstemming van belang. Een intensievere samenwerking zal hiervoor tot stand worden gebracht.

Thema 10 – Gezondheid en vitaliteit

Lelystad zet zich in om samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven Lelystedelingen gezond en vitaal te krijgen en te houden. Het stimuleren van inwoners om meer te bewegen is daar een belangrijk onderdeel van.

Nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid

Gezondheidsbeleid richt zich steeds meer op het leren omgaan met gezondheidsbeperkingen en de kansen om gezondheid positief te beïnvloeden (De verwachting is dat het aantal mensen in Nederland met een chronische ziekte fors zal gaan toenemen tot 7 miljoen mensen in 2030, RIVM). In 2018 wordt een nieuwe nota voor het lokaal gezondheidsbeleid vastgesteld. Ingezet zal worden op een integrale aanpak via de flankerende thema's sport, wonen, cultuur, welzijn, zorg en veiligheid. Preventie speelt daarbij een belangrijke rol. Ook projecten vanuit Lelykracht zoals 'Heel Lelystad fit' of 'Heel Lelystad stopt' 12 dragen hieraan bij.

De gezonde keuze bevorderen

Het is voor de gemeente zaak om via de directe omgeving van inwoners gezondheid en bewegen te bevorderen. De gezonde keuze moet de makkelijke keuze zijn, zodat inwoners verleid worden tot een gezonde leefstijl. Er zal een uitbreiding komen op Welzijn op Recept in combinatie met Sporten op Recept.

Thema 11 – Sport en bewegen

Sporten is zeer belangrijk voor een vitaal Lelystad. Sporten en bewegen dragen bij aan een goede gezondheid en een vitaal leven. Lelystad zet zich in om samen met de inwoners en bedrijven Lelystedelingen gezond en vitaal te krijgen en te houden. Hierop wordt integraal ingezet via de flankerende thema's sport, wonen en veiligheid. Ook is aandacht voor bewegen in het onderwijs van groot belang.

Herijking beleidsvisie Sport en Bewegen 2018 - 2021

De wijze waarop wordt gesport en bewogen verandert in snel tempo. Het aantal sportverenigingen in Nederland neemt af. Steeds meer mensen bewegen ongeorganiseerd, individueel, in groepsverband of in commerciële sportscholen. De snelheid van deze ontwikkelingen is voor Lelystad nog onduidelijk maar kan in de toekomst gevolgen hebben voor de accommodaties en de manier waarop sportverenigingen hun plek hebben in de samenleving. Het beleid zal in 2018 herijkt worden. De te ontwikkelen sportnota geeft ook richting aan de manier waarop sportverenigingen een bijdrage kunnen leveren aan sociale vraagstukken als arbeidsmarktfitheid, gezonde leefstijl, zelfvertrouwen van pubers, terugdringen van obesitas onder jongeren etc. De Lelystedeling wordt gestimuleerd om actief mee te doen, te gaan sporten en vaker de fiets te pakken. Op wijkniveau wordt recreatief bewegen en sportbeoefening gestimuleerd.

Thema 12 – Kunst en cultuur

De uitgangspunten voor het gemeentelijk cultuurbeleid blijken nog steeds actueel en vormen ook voor de volgende beleidsperiode een adequaat beleidskader voor het gemeentelijk beleid. Het beleid blijft gericht op het stimuleren van een brede maatschappelijke participatie, persoonlijke groei en de ontwikkeling van een aantrekkelijke stad.

Culturele ontwikkelingen Stadshart

Onderdeel van de vastgestelde plannen voor het Theaterkwartier is de komst van een bioscoop. Ook wordt een mogelijke verplaatsing van poppodium Underground meegenomen. De focus van de vastgestelde beleidsvisie Cultuur 2018 ligt op continuïteit. Lelystad bevordert dat jeugd in aanraking komt met kunst en cultuur, bijvoorbeeld via het project De Culturele Haven. Talentontwikkeling en -bevordering van de sociale cohesie is belangrijk.

Blijvende toegankelijke kunst en cultuur

Kunst en cultuur geven Lelystedelingen de ruimte om zichzelf te ontplooiën. Ze vormen de zuurstof voor een open samenleving en zorgen voor een goed woon- en vestigingsklimaat. Daarom is het belangrijk dat kunst en cultuur toegankelijk zijn en blijven voor alle Lelystedelingen. Het Jeugdcultuurfonds wordt voortgezet. Waar mogelijk zet Lelystad in op kinderen en jongeren. Zij zijn de toekomst voor de culturele

sector. Ook zorgt Lelystad voor zo min mogelijk beperkingen en belemmeringen voor organisatoren van culturele evenementen en activiteiten, ook als dit particulieren zijn.

Thema 13 – Omgevingswet

Lelystad bereidt zich al enige tijd voor op de komst van de nieuwe Omgevingswet in 2021. Die wet heeft grote gevolgen voor de gemeente. Er zal meer integraal worden gewerkt, zodat de burger niet meer van loket naar loket hoeft. Zo zijn straks bijvoorbeeld (heel) veel minder vergunningen nodig. De wet verplicht participatie aan de voorkant in plaats van juridische procedures aan de achterkant. Bij iedere ingreep in de ruimte, bij het wijzigen van bestemmingen bijvoorbeeld, moet de initiatiefnemer inzichtelijk maken hoe hij of zij met de omgeving heeft overlegd en worden de belangen van de omgeving afgewogen. Als de belanghebbenden in de omgeving geen zwaarwegende bezwaren hebben, dan wordt nagegaan hoe het initiatief mogelijk kan worden gemaakt. Daarnaast moet de gemeente nadenken over hoe Lelystad in de toekomst om wil gaan met extreem weer (klimaatadaptatie). De maatregelen die nodig zijn om Lelystad ook in de toekomst klimaatbestendig te houden hebben mogelijk gevolgen voor de ruimtelijke inrichting van de stad.

De Omgevingswet en de begeleidingsgroep

De gemeenteraad krijgt tot taak de participatie-activiteiten van de initiatiefnemers te beoordelen. Het voorbereiden van de raad op zijn nieuwe taken in het kader van de Omgevingswet is gebaat bij voortzetting van de bestaande praktijk met de begeleidingsgroep Omgevingswet.

Balans tussen kernwaarden en het bieden van ontwikkelruimte

Bestuurlijk wordt erop ingezet dat de Omgevingswet bijdraagt aan een duurzame en prettig leefbare stad met ontwikkelpotentie, waarbij sociaal en fysiek hand in hand gaan. Daarbij wordt de balans gezocht tussen het beschermen van onze kernwaarden en het bieden van ontwikkelruimte, zodat het groene, blauwe en ruime karakter van Lelystad in stand blijft en waar mogelijk wordt versterkt. In dat kader wordt ook structureel aandacht besteed aan de risico's en de kansen voor recreëren en sporten. Daarnaast wil Lelystad haar identiteit meer kleur geven. Dat moet enerzijds gebeuren door ons groene/blauwe karakter in te zetten, maar ook door:

- Aandacht te hebben voor onze cultuurhistorie;
- Extra aandacht aan de bestaande stad te besteden;
- Het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners;
- Onze unieke ligging uit te nutten

De implementatie van de Omgevingswet

De komende vier jaar wordt gewerkt aan:

- Een omgevingsvisie (opstellen, keuzes maken monitoren en regelmatig bijstellen);
- De essentie van het omgevingsplan en het aanbrengen van een praktische en technische samenhang tussen het omgevingsplan en te komen tot een vereenvoudiging van de regelgeving;
- Verantwoorde keuzes om tot deregulering te komen (welke verordeningen, beleidsregels en vergunningen worden behouden en welke niet?);
- Een nieuw participatiebeleid dat de gemeenteraad kan gebruiken als toetsingskader bij de beoordeling van door initiatiefnemers uitgevoerde participatietrajecten;
- Verbetering van de dienstverlening door efficiënter, meer in samenhang en als één overheid te gaan werken;
- Het verkennen van de ruimte en mogelijkheden om als één overheid te werken en daarbij zelf actief te participeren in het Flevolandse Platform waaraan alle ketenpartners (brandweer, Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek, GGD, Flevolandse gemeenten, provincie, Rijkswaterstaat en Waterschap) deelnemen.

Kwaliteit van de leefomgeving

Ruimtelijke adaptatie gaat over het aanpassen van de ruimtelijke inrichting, zodat de kwetsbaarheid van vitale en kwetsbare functies wordt verminderd en waar mogelijk de kwaliteit van de leefomgeving wordt vergroot. De nationale Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie geeft in hoofdlijnen aan dat overheden in 2020 het gezamenlijk beleid rondom het klimaatbestendig en water-robuust inrichten hebben vastgesteld. De doelstelling is om in 2050 de fysieke ruimtelijke inrichting ook echt optimaal klimaatbestendig en water-robuust ingericht te hebben.

Ontwikkelen waterplan

Water is voor Lelystad een belangrijk verbindend thema. Daarom wil Lelystad met het Waterschap een gezamenlijk waterplan ontwikkelen, waarin voor Lelystad relevante waterthema's verder programmatisch worden uitgewerkt. Onderdeel hiervan is de inzet op klimaatadaptatie, waarbij de eerste stap bestaat uit het uitvoeren van een stresstest om de kwetsbaarheid van stedelijk en landelijk gebied in beeld te brengen. Aansluitend zet Lelystad in op een regisserende aanpak, waarbij Lelystad wijken klimaatbestendiger wil maken door hier expliciet aandacht aan te geven bij grootschalig beheer en onderhoud van de bestaande stad, maar ook bij de ontwikkeling van nieuwe wijken. Onze inwoners en bedrijven kunnen een eigen steentje bijdragen aan een klimaatbestendig Lelystad (zoals door vergroening van daken, tuinen en buitenruimte).

Thema 14 – Openbare orde en veiligheid

Openbare orde en veiligheid zit in de portefeuille van de burgemeester en is van groot belang voor de hele stad. De raad heeft in december 2017 het Integraal Veiligheidsplan 2018 – 2022 (IVP) vastgesteld. Daarin zijn drie prioriteiten aangegeven.

Inzetten op drie prioriteiten IVP 2018 – 2022

Het IVP 2018 - 2022 heeft als motto: 'Veiligheid: een coproductie van samenleving, gemeente en partners'. De opgenomen drie prioriteiten:

- Veilige en leefbare wijken en buurten
- Problematische jeugd en jeugdgroepen
- Ondernijning

zijn nog steeds actueel en worden verder uitgewerkt. Binnen deze thema's is ook aandacht voor het bestrijden van mogelijke mensenhandel, dierenwelzijn en voor personen met verward gedrag. Bij deze laatste groep wordt afgestemd met passende zorgorganisaties.

Cameratoezicht

Momenteel is er geen aanleiding te besluiten om permanent cameratoezicht in te voeren. De burgemeester krijgt de ruimte, indien de burgemeester dit noodzakelijk acht, een passende invulling te geven aan het inzetten van tijdelijk cameratoezicht.

Onderzoek verruiming openingstijden

Het horecaconvenant bevat de veiligheidsafspraken tussen de gemeente, politie en de horeca. In overleg met de horeca in Lelystad, omwonenden, politie en andere partners van het horecaconvenant wordt gekeken of er behoefte en draagvlak is voor een verruiming van de openingstijden.

Tolerantie

Lelystad is een inclusieve stad en tolereert geen discriminatie (artikel 1 Grondwet). Lelystad is en blijft een actieve Regenboogstad!

Bijlage 1 – Financiële doorwerking

Op basis van de informatie uit de kaderbrief 2019 – 2022 blijkt dat er diverse financiële ontwikkelingen op de gemeente afkomen. Dit zijn onontkoombare ontwikkelingen en actualisaties, deels met een positief effect en deels met een negatief effect op het gemeentelijk begrotingssaldo. Er zijn in dit stadium echter nog diverse zaken onzeker, waarover in aanloop naar de programmabegroting 2019 – 2022 meer duidelijkheid zal ontstaan. Het financiële perspectief van dit raadsprogramma (en daarmee de beschikbare financiële ruimte) is op dit moment nog niet volledig bekend.

Veel van de afspraken uit dit raadsprogramma vragen echter niet op voorhand om intensiveringen in financiële zin, maar hebben bijvoorbeeld betrekking op verschuivingen in het bestaande beleid. Voor een aantal intensiveringen zijn er wel aanvullende financiële middelen benodigd. Deze onderwerpen staan hieronder in tabelvorm opgenomen, voorzien van indicatieve bedragen die zijn gebaseerd op de huidige prognoses. Bij het opstellen van de programmabegroting 2019 – 2022 wordt dit als input meegenomen, evenals de laatste financiële prognoses van dat moment.

Indicatie structurele effecten op financieel perspectief

	Meerjarenraming 2019 - 2022			
	2019	2020	2021	2022
Raadsprogramma - indicatie financiële effecten				
Gelijk speelveld parkeren	PM	PM	PM	PM
Veilige ontsluiting campuszone	PM	PM	PM	PM
Aanvalsplan jeugdhulp en onderwijs	-	PM	PM	PM
Ondersteuning 6e wethouder (secretariaat, communicatie, ondersteuning, etc)	-150	-150	-150	-150
Actualisatie wachtgeldverplichtingen	175	175	75	-
Motiemarkt (dekking jaarschijf 2019 is al voorzien)	-	-150	-150	-150
Uitkomst ICL evaluatie (concretisering onontkoombare PM 13 uit de kaderbrief 2019)	-300	-300	-300	-300
Jeugdhulp (concretisering onontkoombare PM 17 uit de kaderbrief 2019)	-1.184	-3.063	-2.439	-2.439
Integraal Veiligheidsplan 2018 - 2022 (wenselijk voorstel 1 uit kaderbrief 2019)	-25	-25	-25	-25
Lokaal Educatieve Agenda (wenselijk voorstel 11 uit kaderbrief 2019)	-250	-250	-250	-250
Ideeënmakelaar (wenselijk voorstel 15 uit kaderbrief 2019)	PM	PM	PM	PM
Mensen maken de buurt (wenselijk voorstel 16 uit kaderbrief 2019)	-70	-70	-70	-70
Energietransitie 2050 / warmtevisie (wenselijk voorstel 19 uit kaderbrief 2019)	-183	-50	-50	-50
Indicatie financiële effecten raadsprogramma	-1.987	-3.883	-3.359	-3.434

De financiële indicatie over de jeugdhulp is gebaseerd op de prognose uit de kaderbrief 2019 - 2022.

Indicatie incidentele effecten op reserve ontwikkeling stad

Overzicht Reserve Ontwikkeling Stad (bedragen x €1.000)	Ontwikkelingen per jaarschijf				
	2018	2019	2020	2021	2022
Beginstand reserve per 1 januari	3.365	3.070	874	939	426
Saldo reeds vastgestelde beklemmingen / onttrekkingen / stortingen	-4.190	-1.526	65	-513	-
Huidige eindstand reserve per 31 december	-825	1.544	939	426	426
Nog te besluiten bij vaststelling jaarrekening 2017					
Bestemming rekeningresultaat 2017 - stap 3 waterval	3.895	-	-	-	-
Nog te besluiten bij programmabegroting 2019 - intensiveringen raadprogramma					
Lelystad Next Level - 2e fase	-	-370	-	-	-
Ruimte vrij inzetbaar (minimaal €300.000 in eerstvolgende jaarschijf)	-	-300	-	-	-
Totaal nog te besluiten	3.895	-670	-	-	-
Totaal beklemmingen / onttrekkingen per jaarschijf	-295	-2.196	65	-513	-
Nieuwe indicatieve eindstand reserve per 31 december	3.070	874	939	426	426

De stropenpot

<https://vng.nl/nieuws/18-05-04/terugblik-vng-bestuur-19-april>

City deal

<https://agendastad.nl/city-deals/>

Extra middelen rijk voor onderwijsachterstandenbeleid

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/04/26/kamerbrief-nieuwe-verdeling-middelen-onderwijskansenbeleid-scholen-en-gemeenten>

Het Schaarsteventiel

Doorbreken van de armoedecirkel

Inmiddels is door wetenschappelijk onderzoek duidelijk geworden dat mensen die gedurende langere tijd leven op of zelfs onder de armoedegrens gedrag gaan vertonen dat de positie waarin ze zich bevinden versterkt. De zogenaamde armoededruk - gevat onder de term psychologie van de schaarste - blokkeert als het ware het vermogen van de burger om zich te onttrekken aan de situatie waarin hij verkeert. Dat betekent dat waar de overheid de burger wil helpen in het verkrijgen van autonomie, juist daar de inspanningen op gericht moeten zijn; het wegnemen van de armoededruk. Voor het wegnemen van die armoededruk zijn al een paar instrumenten in de schuldhulpverlening voor handen. Echter, dat zijn vooral instrumenten die effectief zijn als de schuldenlast vooral is veroorzaakt door handelingen die in de persoon van de schuldenaar zelf zijn gelegen. Daar waar sprake is van schuld door omstandigheden, die buiten de persoon van de schuldenaar zelf zijn gelegen, zijn deze instrumenten minder effectief. Voor het tijdelijk opheffen van de armoededruk bij deze laatste groep is het Schaarsteventiel ingericht. Dit is een platform - bestaande uit de belangrijkste maatschappelijke crediteuren - dat in staat is om daar waar gewenst, tijdelijk de schuldenlast van een burger te verminderen dan wel geheel weg te nemen.

Het beoogde effect van het Schaarsteventiel is het tijdelijk opheffen van de armoededruk, waardoor de burger in de gelegenheid wordt gesteld om zijn zelfstandige positie te herstellen. Hierdoor wordt (verdere) armoede- en schuldenproblematiek voorkomen en een uitweg geboden naar een herstel van een gezonde economische positie.

IHP

<https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/5e7b8e8c-f4c5-4c52-bf73-2f2346e143f0>

Besluiten en voorwaarden Lelystad Airport

De gemeente is in 2012 en 2014 akkoord gegaan met de adviezen van de Alderstafel (waarin de gemeente zelf ook zitting had). Zie de link naar de documenten op de website. Daarin zijn in de breedte de voorwaarden opgenomen op basis waarvan de partijen instemden met de uitbreiding van de luchthaven. Daarnaast vormen het regionaal kader en het maatschappelijk kader de grondslag hier voor. De voorwaarden die Lelystad heeft gesteld, zoals geen nachtvluchten, worden hier benadrukt.

Bijlage 3 – portefeuilleverdeling

Burgemeester

Zoals nu + bestuurlijke vernieuwing

Wethouder VVD (1fte)

Economische zaken, waaronder luchthaven, OMALA, Flevokust, Agrifood, MRA coördinatie, City marketing

Lelystad Next Level coördinatie

Wonen, volkshuisvesting

Stadshart

1^e loco

Wethouder InwonersPartij (0,8 fte)

Natuurbeheer en –ontwikkeling

Recreatie en toerisme

Gemeentelijke dienstverlening

Kustontwikkeling, Bataviakwartier

Dierenwelzijn

Verkeer en Vervoer (mobiliteit)

Uitvoering project campus/SVOL

2^e loco

Wethouder PvdA (0,8 fte)

Wmo (Maatschappelijke dienstverlening)

Jeugdzorg

Beheer openbare ruimte (coördinerend 'Mensen Maken de buurt')

Personeel en organisatie, Informatisering en automatisering, bedrijfsvoering, digitalisering/ICT

3^e loco

Wethouder CU (0,8 fte)

Duurzaamheid integrale aanpak, inclusief Energietransitie, Water & klimaatadaptatie

Onderwijs en onderwijshuisvesting en gemeentelijk vastgoed

Sport en bewegen

Vitaliteit en gezondheid

4^e loco

Wethouder D66 (0,8 fte)

Ruimtelijk Stedelijke ontwikkeling

Omgevingswet en -visie, -plan (inclusief implementatie)

Vergunningverlening

Fysieke veiligheid

Emancipatie en integratie

Kunst en cultuur

5^e loco

Wethouder SP (0.8 fte)

Werk en Inkomen

Financiën (inclusief grondbedrijf geïntegreerd)

Armoede en schuldhulpverlening

Uitvoering ICL besluit

Handhaving

6^e loco